

XXIV. Pepelnica umjetnika – u utorak 17. veljače 2026., u 18.30 sati

u Muzičkoj akademiji u Zagrebu (Trg Republike Hrvatske 12)

Instrumentaliziranje umjetnosti

Na tragu ideologije do zabrana, u ime odgovornosti, slobode ...

Instrumentaliziranje umjetnosti je stara tema. Zapravo tema još od samih početaka umjetničkog izražavanja *homo sapiensa*. Naime, umjetnost nije samo umijeće stvaranja ili potreba komunikacije nekog sadržaja, pitanja, čežnje. Ona, umjetnost, ima i uzvišeno poslanje služenja dobru, istini i ljepoti (*bonum, verum et pulchrum*). Međutim, ta tri snažna postulata izgleda da su mnogom današnjem umjetniku tako „uzvišena“, čitaj daleka, da i ne pokušavaju krenuti na taj zahtjevan stvaralački put – s puno odricanja, samozatajnosti i ništa manje samoće.

Izostankom autentičnog umjetničkog izričaja kreativnim mukotrpnim radom takvim umjetnicima onda ostaje samo poruka, a to je između ostalog eksplicitno instrumentaliziranje umjetnosti, u različite svrhe, već po potrebi. Slikovito rečeno, snažna je tvrdnja, ali neka ipak ovdje bude navedena: događa se bijeg od punine i odlazak u prazninu. Slijedom toga kad se nije dogodio rad umjetnika, imamo pridike umjetnika. A ti, počesto tribunski i ostrašćeni nastupi, za svoju polazišnu i gotovo isključivu točku uzimaju slobodu. Čak što više sloboda postaje cilj umjetnosti, a automnost umjetnika postulira se kao nedodirljiva dogma.

S pravom se slobodu umjetničkog stvaranja ne smije postaviti u pitanje. Međutim, pitanja ne samo da smijemo nego i trebamo postaviti. Kultura dijaloga i debate odnosno rasprave crpe svoju snagu kroz pitanja, a po potrebi i kroz protuslovljenje. Jer koji bi to mogao biti smisao umjetnosti koja je lišena ikakve odgovornosti?

U zadnje vrijeme imali smo nekolicinu eksponiranih slučajeva instrumentaliziranja umjetnosti. Zapravo, dogodilo se najprije instrumentaliziranje umjetnika (i uz njihov aktivni doprinos), te slijedom toga došlo je do „otuđenja“ (instrumentaliziranja!) umjetnosti kao takve. Zacijelo, nisu politika odnosno ideologija jedini koji rado instrumentaliziraju umjetnost u svoje svrhe.

O tim i drugim temama razgovarat će: publicist **Boris Beck**, povjesničar umjetnosti **Dragan Damjanović**, kazališni kritičar **Boris Senker** te moderator diskusije i pokretač inicijative dijaloga teologije i umjetnosti „Pepelnica umjetnika“, dominikanac i teolog **Frano Prcela**.

Rado vas pozivamo na ovu javnu raspravu, koja će se održati u **Muzičkoj akademiji u Zagrebu** (Trg Republike Hrvatske 12), u utorak, **17. veljače 2026.**, s početkom u **18.30 sati**.

Unaprijed zahvaljujemo za vašu pažnju i rado stojimo na raspolaganju za razgovor.

Email: franoprcela@yahoo.com i mob. +49 176 6230 3347

Frano Prcela, O.P.
voditelj „Pepelnice umjetnika“

Prilog: Pozivnica i popis dosadašnjih „Pepelnica umjetnika“ (2001.–2026.)